

Nord Stream AG
Industriestrasse 18
6302 Zug
Switzerland

Att: Jens Lange

Kontor/afdeling

Center for undergrund og
beredskab

Dato

03. maj 2023

J nr. 2022-25264

/mklh

**Tilladelse til geotekniske undersøgelser i Østersøen i perioden 09.02. -
31.07.2023**

Afgørelse

Energistyrelsen meddeler hermed tilladelse til geotekniske undersøgelser på dansk kontinentalsokkel til Nord Stream AG, jf. kontinentalsokkelovens¹ § 2, stk. 1, 1. pkt.

Tilladelsen kan først tages i brug 4 uger efter tilladelsen offentliggøres, når klagefristen er udløbet. Tilladelsen kan tages i brug den 31. maj 2023 og er gyldig til og med den 31. juli 2023.

Godkendelsen meddeles på følgende vilkår:

Vilkår

1. Tilladelsen meddeles på vilkår givet i "Standardvilkår for forundersøgelser til havs" (vedlagt).
2. Tilladelsen meddeles endvidere på vilkår af, at Nord Stream AG udfylder Energistyrelsens vedlagte skema vedrørende redegørelse for opfyldelse af vilkår, og returnerer det udfyldte skema til Energistyrelsen senest 4 uger efter endt undersøgelsesprogram, det vil sige senest den 28. august 2023. Følgende mailadresser skal orienteres: indvindingsekr@ens.dk, og mklh@ens.dk.

¹ Lov om kontinentalsoklen og visse rørledningsanlæg på søterritoriet, jf. lovbekendtgørelse nr. 1189 af 21. september 2018

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

T: +45 3392 6700

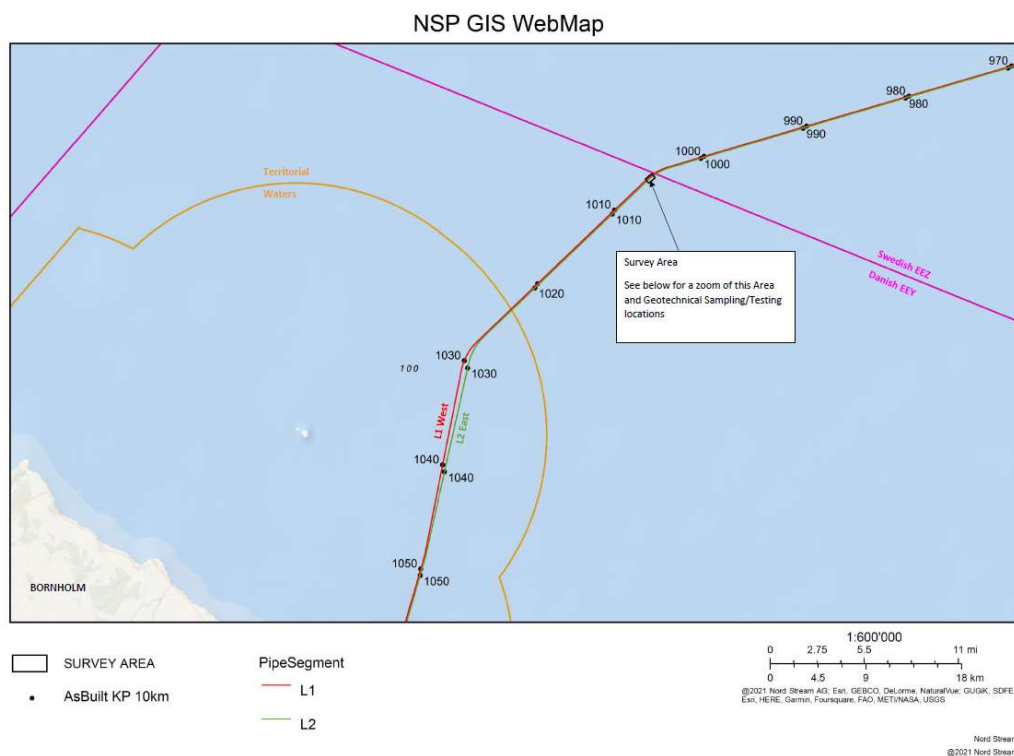
E: ens@ens.dk

www.ens.dk

Sagsfremstilling

Faktiske forhold

Nord Stream AG har den 19. april 2023 ansøgt om forlængelse af eksisterende tilladelse til at gennemføre geotekniske undersøgelser i Østersøen (se figur 1). Anmodningen om forlængelse vedrører en forlængelse af tilladelsen således at denne løber til og med den 31. juli 2023. Nord Stream AG indsendte den 9. december 2022 den oprindelige ansøgning om tilladelse til at foretage geotekniske undersøgelser i Østersøen til og med den 31. maj 2023. Energistyrelsen meddelte den eksisterende tilladelse den 9. februar 2023.

Figur 1: Oversigtskort over de ansøgte geotekniske prøvelokationer i Østersøen nær den dansk-svenske grænse på dansk kontinentalsokkel.

De ansøgte geotekniske undersøgelser omfatter indsamling af sedimentprøver fra havbunden med en gravity corer samt undersøgelser med en piezocone penetration test (PCPT). Der ønskes i alt foretaget to sedimentprøver med gravity

corer og fem forsøg med PCPT. Dertil ønsker ansøger at foretage fire havbundsprøver af de øverste 50 cm af havbunden med en box corer.

Formålet med de geotekniske undersøgelser er at indsamle data om havbunden i området omkring skadesstederne på Nord Stream rørledninger inden et potentielt senere survey i området.

Ansøger oplyser, at man ligeledes har ansøgt om søopmålingstilladelse hos Geodatastyrelsen for så vidt angår hydrografiske undersøgelser i forbindelse med samme undersøgelsestogt.

Det ansøgte geotekniske undersøgelsesprogram forløber over en periode på op mod ca. 10 dage i perioden mellem den 9. februar og 31. juli 2023. De geotekniske undersøgelser planlægges udført i forlængelse af en surveykampagne, der bl.a. omfatter et hydrografisk survey, der foretages i Østersøen på både dansk og svensk territorium.

Nærmeste marine Natura 2000-område Ertholmene (N189) befinder sig ca. 38 km fra de geotekniske undersøgelser. Området har naturtyperne lagune, rev, kystklint/klippe, strandeng, næringsrig sø og indlandsklippe på udpegningsgrundlaget samt arten gråsæl. Grundet undersøgelsesernes begrænsede karakter og omfang vurderer ansøger ikke, at hverken Natura 2000-området eller bilag IV-arter vil blive påvirket af undersøgelserne.

I ansøgningen vurderes det ligeledes, at de ansøgte aktiviteter ikke vil påvirke den generelle miljøtilstand, og ikke vil have en negativ påvirkning på de 11 deskriptorerens miljømål i Danmarks Havstrategi II.

Myndighedshøring

Energistyrelsen har den 12. december 2022 bedt Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse, Søfartsstyrelsen, Fiskeristyrelsen, Slots- og Kulturstyrelsen, Vikingeskibsmuseet og Miljøstyrelsen om eventuelle bemærkninger til den oprindelige ansøgning.

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse er endvidere den 19. april 2023 blevet anmodet om eventuelle bemærkninger til ansøgningen om forlængelse af eksisterende tilladelse.

Energistyrelsen har modtaget fem høringssvar.

Energistyrelsen vurderer, at høringssvar fra myndighedshøringen af 12. december 2022 til den oprindelige ansøgning fortsat er relevante for nærværende ansøgning om forlængelse af eksisterende tilladelse. I forhold til Søfartsstyrelsens høringssvar af 12. januar 2023 vedrørende forbudsområde i nærheden af de ansøgte undersøgelser bemærker Energistyrelsen dog, at forbudsområdet pr. 20. april 2023 er blevet ophævet. Energistyrelsen vurderer derfor ikke, at Søfartsstyrelsens bemærkninger vedrørende forbudsområde er relevante i forbindelse med nærværende ansøgning om forlængelse af eksisterende tilladelse.

Vikingskibsmusset har den 13. december 2022 ved mail meddelt, at museet ikke har bemærkninger til det ansøgte, men at ansøger bør være opmærksom på museumslovens §29h stk. 1., ifølge hvilke fund af spor af fortidsminder eller vrag gjort under anlægsarbejde straks skal anmeldes til Slots- og Kulturstyrelsen og arbejdet standses.

Slots- og Kulturstyrelsen har i høringssvar af 11. januar 2023 bemærket, at der er anmelderpligt ved fund af fortidsminder, herunder vrag af skibe, skibsladninger og dele fra sådanne skibe. Alle fund og vrag registreres i det nationale register over Fund og Fortidsminder og anmeldelser sendes til adressen cfk@slks.dk. Arbejdet standses hvis der gøres fund i forbindelse med den fysiske aktivitet på havbunden.

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse har ved e-mail af 11. januar 2023 oplyst, at den anførte undersøgelseskorridor og testpositioner befinder sig nær eller er sammenfaldende med et *subsurface restriction and caution area*, der er markeret i søkort med mere. Området er etableret med afsæt i Forsvarets kendskab til mulige forekomster af ueksploderet ammunition eller lignende farlige genstande på havbunden. Endvidere ligger der inden for dette område et dumpningsområde for krigsgas, der også er markeret i søkort med mere. Forsvarskommandoen henstiller til, at undersøgelsesarbejdet udføres på en sådan vis, at der gives særlig agtpågivenhed over for dette forhold.

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse gør derudover opmærksom på, at såfremt der i forbindelse med arbejdet på eller i havbunden bliver identificeret/forekommer fund af ueksploderet ammunition eller lignende farlige genstande, skal arbejdet

straks indstilles, og der skal tages kontakt til Forsvarets Operationscenter, jf. § 14 i bekendtgørelse 1351 af 29. november 2013, om sejladsikkerhed ved entreprenørarbejde og andre aktiviteter mv. i danske farvande.

Forsvarets Operationscenter kan telefonisk kontaktes på: +45 728 50380/+45 728 50371.

Foruden ovenstående forhold, gør styrelsen opmærksom på, at de udstedte tilladelser, samt kontaktoplysninger til det firma eller de skibe, der skal udføre arbejdet, skal være tilgængeliggjort for Forsvarets Operationscenter via den myndighed, der udsteder tilladelsen. Såfremt der er opdateringer i kontaktoplysningerne, kan disse fremsendes direkte til Forsvarets Operationscenter på nedenstående adresser:

Forsvarets Operationscenter (JOC):

	Telefon	E-mail
Vagthavende officer	+45 7285 0380	fko-ktp-nmoc-vo@mil.dk
Maritimt Assistance Service	+45 7285 0371	mas@sok.dk
Vagtholdsleder JOC	+45 7285 0332	
Omstilling	+45 7281 2300	

Derudover anmoder Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse om adgang til de indhentede data fra undersøgelserne som beskrevet i ansøgningen.

Henvendelser i sagen bedes rettet til sagsbehandler Solveig With Uhre Christensen på mail: fes-nps24@mil.dk eller via telefon 7281 3348.

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse har den 26. april 2023 fremsendt et høringssvar vedrørende ansøgningen om forlængelse af eksisterende tilladelse, hvor styrelsen henviser til ovennævnte høringssvar af 11. januar 2023. Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse har ingen yderligere bemærkninger til forlængelsen.

Søfartsstyrelsen har med mail af 12. januar 2023 fremsendt høringssvar, hvor styrelsen refererer til vedhæftede bekendtgørelse om sejladsikkerhed ved

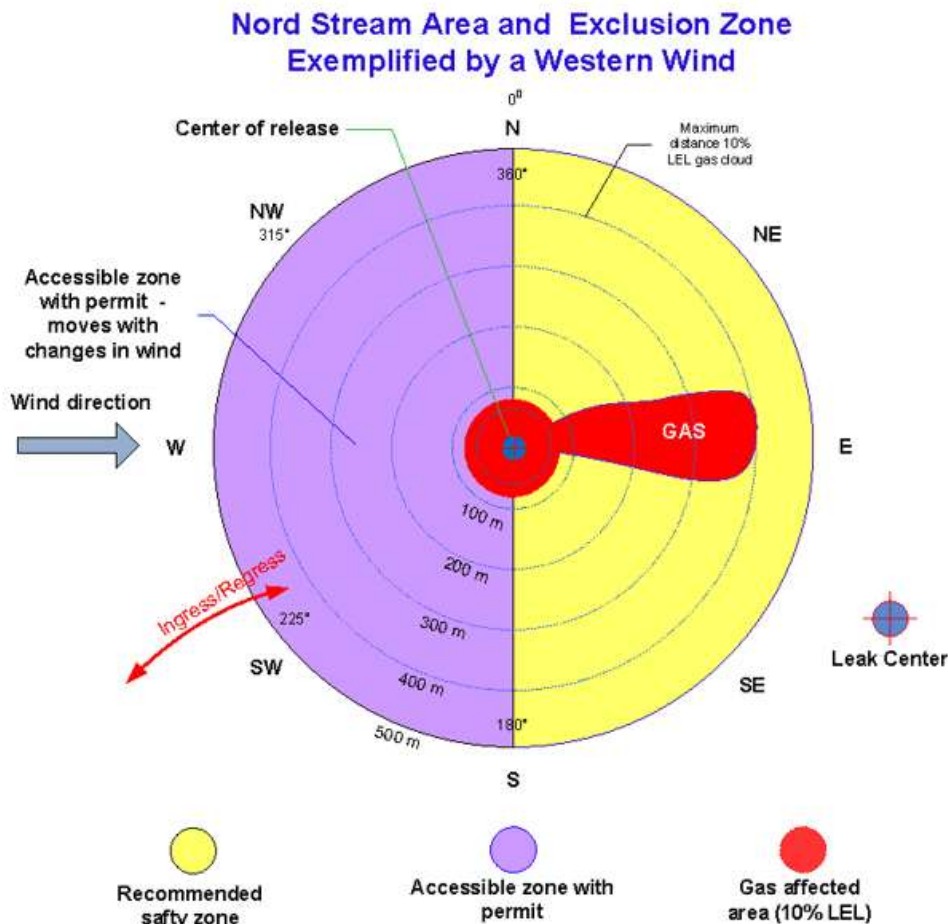

entreprenørarbejder og andre aktiviteter mv. i danske farvande (BEK nr. 1351 af 29/11/2013) og vurderingsskema af sejladsikkerhed ved arbejder til søs. Underretning om arbejderne (udfyldt vurderingsskema) bedes sendt til Søfartsstyrelsen jf. bestemmelserne i ovennævnte bekendtgørelse om sejladsikkerhed.

Søfartsstyrelsen gør ydermere opmærksom på, at de ansøgte undersøgelser finder sted indenfor eller nær et forbudsområde. Søfartsstyrelsen bemærker, at styrelsen giver tilladelse til at Nord Stream AG må sejle ind i forbudsområdet og henstiller til, at Nord Stream AG informeres om dette ved at vedhæfte Søfartsstyrelsen høringsvar (bilag) i nærværende tilladelse.

Slutteligt gør Søfartsstyrelsen opmærksom på, at der foreligger en række anbefalinger vedrørende ophold i forbudsområdet:

- Fartøjet opholder sig omkring rørledningernes lækagepunkterne med vinden i ryggen som illustreret på figur 2 nedenfor.
- Fartøjet ikke bevæger sig tættere på end 70 meter fra koordinaterne fra lækagepunkterne

Figur 2: Illustration af hvordan et fartøj skal bevæge i forbudsområdet omkring Nord Stream lækagepunkter ift. vindretning og koordinater for lækagepunkter.

På baggrund af Søfartsstyrelsens høringsvar til den oprindelige ansøgning bemærker Energistyrelsen, at ovennævnte forbudsområde er blevet ophævet pr. 20. april 2023. Energistyrelsen vurderer på den baggrund, at Søfartsstyrelsens bemærkninger for så vidt angår forbudsområdet ikke længere er relevante i forbindelse med nærværende ansøgning om forlængelse af eksisterende tilladelse.

Miljøstyrelsen har med mail af 13. januar 2023 fremsendt høringsvar hvoraf det fremgår, at styrelsen efterspørger yderligere oplysninger vedrørende en vurdering af om anvendelsen PCPT og gravity corer medfører risiko for frigivelse af sedimentbundne miljøfarlige forurenende stoffer som følge af sedimentspredning.

Energistyrelsen har den 13. januar 2023 fremsendt Miljøstyrelsens bemærkninger til ansøger med anmodning om yderligere oplysninger.

Den 16. januar 2023 er Nord Stream AG vendt tilbage med en besvarelse af Miljøstyrelsens høringssvar. I besvarelsen anfører Nord Stream AG, at anvendelsen af PCPT og gravity corer ikke medfører en risiko for frigivelse af sedimentbundne miljøfarlige forurenende stoffer, da prøvetagningen med gravity corer ikke medfører sedimentspredning. Nord Stream AG har ydermere angivet, at CPT sonden, der anvendes, har en diameter på 37,5 mm, mens gravity coreren har en diameter på 101,6 mm.

Miljøstyrelsen er blevet forelagt ansøgers besvarelse og er ikke vendt tilbage med yderligere bemærkninger.

Retsgrundlag

De ansøgte geotekniske undersøgelser er omfattet af kontinentalsokkelovens § 2, stk. 1, nr. 1.

Ifølge kontinentalsokkelovens § 2, stk. 1, 1. pkt., kan klima-, energi- og forsyningsministeren tillade udforskning af de naturforekomster, som er nævnt i § 1, stk. 2, nr. 1, når denne ikke foretages med henblik på udnyttelse. Ved naturforekomster forstås havbunden eller dennes undergrunds mineralske og andre ikke-levende forekomster, jf. kontinentalsokkelovens § 1, stk. 2, nr. 1.

Beføjelser, som klima-, energi-, forsyningsministeren er tillagt i henhold til kontinentalsokkeloven, udøves af Energistyrelsen på ministerens vegne, jf. delegationsbekendtgørelsens² § 3, stk. 1, nr. 2.

Konsekvensvurdering, Natura 2000-områder (naturbeskyttelsesområder) og bilag IV arter

² Bekendtgørelse nr. 2573 af 22. december 2021 om Energistyrelsens opgaver og beføjelser

Offshorekonsekvensvurderingsbekendtgørelsen³ finder anvendelse for undersøgelser, som kræver tilladelse efter kontinentalsokkelovens § 2, stk. 1, 1 pkt., jf. offshorekonsekvensvurderingsbekendtgørelsens § 1, stk. 2, nr. 4.

Energistyrelsen skal vurdere, hvorvidt et projekt i sig selv eller i forbindelse med andre projekter eller planer antages at kunne påvirke udpegede internationale naturbeskyttelsesområder, jf. offshorekonsekvensvurderingsbekendtgørelsens § 3. Hvis dette er tilfældet, skal der udarbejdes en konsekvensvurdering, jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 4.

Af offshorekonsekvensvurderingsbekendtgørelsens § 7, stk. 1, følger det, at tilladelser efter kontinentalsokkelovens § 2, stk. 1, 1. pkt., ikke kan meddeles, hvis det ansøgte projekt:

- 1) forsættligt vil forstyrre de dyrearter, der er nævnt i habitatdirektivets bilag IV, litra a, i deres naturlige udbredelsesområde, i særdeleshed i perioder, hvor dyrene yngler, udviser ynglepleje, overvintrer eller vandrer, eller
- 2) vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i habitatdirektivets bilag IV, litra a.

Energistyrelsen skal desuden vurdere, om det ansøgte projekt kan have en negativ påvirkning på fastsatte miljømål og indsatsprogrammer for de relevante deskriptorer jf. § 18 i havstrategiloven⁴, jf. den nuværende havstrategi, Danmarks Havstrategi II, fra april 2019.

Energistyrelsens vurdering

De ansøgte undersøgelser omfatter indsamling af sedimentprøver af havbunden med en gravity corer, en box corer samt CPT-forsøg med en sonde. Undersøgelserne finder sted på kontinentalsoklen i dansk farvand i Østersøen.

³ Bekendtgørelse nr. 1050 af 27. juni 2022 om administration af internationale naturbeskyttelsesområder og beskyttelse af visse arter ved forundersøgelser, efterforskning og indvinding af kulbrinter, lagring i undergrunden, rørledninger, m.v. offshore

⁴ Bekendtgørelse nr. 1151 af 25. november 2019 af lov om havstrategi

Grundet de planlagte geotekniske undersøgelser omfang og karakter, vurderes det, at undersøgelserne hverken i sig selv eller i forbindelse med andre projekter eller planer vil have en væsentlig påvirkning på nærliggende Natura 2000 områder.

Energistyrelsen vurderer endvidere på baggrund af ansøgningen samt indkomne høringssvar, at de planlagte undersøgelser er af en sådan karakter, at de ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for bilag IV arter, (havpattedyr og marsvin), jf. offshorekonsekvensvurderingsbekendtgørelsens § 7, stk. 1.

På den baggrund skal der ikke foreligge en konsekvensvurdering vedrørende internationale naturbeskyttelsesområder, jf. offshorekonsekvensvurderingsbekendtgørelsens § 3, stk. 4.

Da der ikke genereres undervandsstøj eller sedimentspredning i forbindelse med undersøgelserne, er det Energistyrelsens vurdering, at undersøgelserne ikke vil have en negativ påvirkning på fastsatte miljømål og indsatsprogrammer for de relevante deskriptorer, jf. havstrategilovens § 18.

Da varigheden af undersøgelserne og undersøgelsernes omfang og karakter er uændrede i forhold til de oprindeligt ansøgte undersøgelser, vurderer Energistyrelsen ikke, at forlængelsen af tilladelsens gyldighedsperiode til den 31. juli 2023 medfører nogen væsentlige ændringer i forhold til undersøgelsernes påvirkninger. Energistyrelsen vurderer således, at undersøgelser ikke forsætlig vil forstyrre bilag IV-arter eller ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter.

For at mindske påvirkningerne til omgivelserne og varetage hensynet til havmiljøet og eventuelle havpattedyr, fastsætter Energistyrelsen vilkår om, at Nord Stream AG skal følge de vedhæftede standardvilkår for forundersøgelser til havs, jf. vilkår 1.

For at sikre og kontrollere, at Nord Stream AG efterlever standardvilkår, som er knyttet til afgørelsens vilkår 1, fastsætter Energistyrelsen yderligere vilkår om, at Nord Stream AG skal redegøre og dokumentere for opfyldelsen af de fastsatte vilkår i det vedlagte skema, jf. vilkår 2. Redegørelsen for opfyldelsen af de fastsatte vilkår skal returneres til Energistyrelsen senest 4 uger efter endt undersøgelsesprogram, det vil sige senest den 28. august 2023.

På baggrund af ovenstående er det den samlede vurdering, at der ikke er noget til hinder for, at Energistyrelsen kan meddele tilladelse til at udføre de ansøgte geotekniske undersøgelser i Østersøen.

Øvrige bemærkninger

Denne tilladelse fritager ikke Nord Stream AG for at indhente de i medfør af lovgivningen i øvrigt nødvendige tilladelser og godkendelser.

Hvis der tages kontakt til andre myndigheder vedrørende aktiviteterne for denne tilladelse, skal Energistyrelsen informeres og sættes i kopi (cc) på korrespondancen. Følgende mail adresser skal orienteres: indvindingsekr@ens.dk og mklh@ens.dk.

Klagevejledning

Enhver med væsentlig og individuel interesse i denne afgørelse kan klage over afgørelsen til Energiklagenævnet, Nævnenes Hus, Energiklagenævnet, Toldboden 2, 8800 Viborg, (ekn@naevneneshus.dk), jf. kontinentalsokkelovens § 6a, stk. 1.

Lokale og landsdækkende foreninger eller organisationer, der som hovedformål har beskyttelse af natur og miljø, eller som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, er klageberettigede for så vidt angår de miljømæssige forhold, jf. kontinentalsokkelovens § 6a, stk. 2. Disse foreninger eller organisationer skal senest samtidig med klagen fremsende deres vedtægter til Energiklagenævnet som dokumentation for, at de er lokale eller landsdækkende, og at deres formål opfylder de angivne krav, jf. kontinentalsokkelovens § 6a, stk. 3.

Klage skal være indgivet skriftligt til Energiklagenævnet inden 4 uger fra tidspunktet, hvor afgørelsen bliver offentligt bekendtgjort. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag. Se kontinentalsokkelovens § 6a, stk. 4.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, jf. kontinentalsokkelovens § 6a, stk. 5.

Med venlig hilsen

Mads Kløve Hallstrøm

Bilag:

- Standardvilkår for forundersøgelser til havs
- Redegørelse for opfyldelse af vilkår
- Bekendtgørelse nr. 56 af 4. februar 2002 om indsendelse af prøver og andre oplysninger om Danmarks undergrund
- Ver 3.0 JANUARY 2019_UK
- BEK-1351 29-11-2013 (UK)
- DMA consultation response 12.01.2023

Kopi sendes til:

- Miljøstyrelsen
- Søfartsstyrelsen
- Fiskeristyrelsen
- Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse
- Vikingskibsmuseet
- Slots- og Kulturstyrelsen
- GEUS